

Capitolul I. Infrațiuni prevăzute de Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței

Secțiunea 1. Situația premisă a infracțiunilor din domeniul insolvenței

Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței^[1] este o lege specială extrapenală, iar în conținutul său sunt incluse norme de incriminare (art. 143-147). În aceste texte sunt definite infracțiunile de: bancrută simplă, bancrută frauduloasă, gestiune frauduloasă în domeniul insolvenței, delapidare în domeniul insolvenței, înregistrarea unei cereri de admitere a unei creanțe inexistente și infracțiunea de refuz de a pune la dispoziția judecătorului-sindic, administratorului judiciar sau lichidatorului a documentelor legal solicitate.

În același domeniu, O.U.G. nr. 86/2006 privind organizarea activității practicienilor în insolvență^[2] cuprinde și ea o normă cu caracter penal. Avem în vedere prevederile art. 75, care creează o variantă de specie a infracțiunii de exercitare fără drept a unei profesii (art. 281 C. pen.).

În cuprinsul Legii nr. 85/2006 sunt făcute în mod expres și alte referiri la fapte care pot atrage răspunderea penală. Acestea se regăsesc în art. 138, care prevede că, în cazul în care sunt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvență a debitorului, la cererea administratorului judiciar sau a lichidatorului, judecătorul-sindic poate dispune ca o parte a pasivului debitorului, persoană juridică, ajuns în stare de insolvență, să fie suportată de membrii organelor de conducere și/sau supraveghere din cadrul societății, precum și de orice altă persoană care a cauzat starea de insolvență a debitorului, prin una dintre următoarele fapte: a) au folosit bunurile sau creștele persoanei juridice în folosul propriu sau în cel al unei alte persoane; b) au făcut acte de comerț în interes personal, sub acoperirea

^[1] M. Of. nr. 359 din 21 aprilie 2006.

^[2] Republicată în M. Of. nr. 724 din 13 octombrie 2011.

persoanei juridice; c) au dispus, în interes personal, continuarea unei activități care ducea, în mod vădit, persoana juridică la încetarea de plăți; d) au ținut o contabilitate fictivă, au făcut să dispară unele documente contabile sau nu au ținut contabilitatea în conformitate cu legea; e) au deturnat sau au ascuns o parte din activul persoanei juridice ori au mărit în mod fictiv pasivul acesteia; f) au folosit mijloace ruinătoare pentru a procura persoanei juridice fonduri, în scopul întâzierii încetării de plăți; g) în luna precedentă încetării plăților, au plătit sau au dispus să se plătească cu preferință unui creditor, în dauna celorlalți creditori. După cum se observă, textul legal citat indică unele fapte care pot atrage răspunderea patrimonială a unor persoane care, fără să fie participanți la procedura insolvenței, au determinat ajungerea în această stare a debitorului persoană juridică. Mai mult, alin. (2) al aceluiași articol prevede că aplicarea dispozițiilor alin. (1) nu înlătură aplicarea legii penale pentru faptele care constituie infracțiuni. Din interpretarea acestor texte și prin coroborarea cu alte texte normative active în domeniul de interes, admitem că unele dintre comportamentele indicate de art. 138 alin. (1) din Legea nr. 85/2006 constituie modalități faptice ale unor infracțiuni reglementate în diferite acte normative.

Astfel, fapta prevăzută de art. 138 alin. (1) lit. a) (au folosit bunurile sau creditele persoanei juridice în folosul propriu sau în cel al unei alte persoane) reprezintă infracțiunea de folosire cu rea-credință a creditului societății, definită în art. 272 pct. 2 din Legea nr. 31/1990 a societăților comerciale^[1]. Textul legal citat prevede: „Se pedepsește cu închisoare de la 1 la 3 ani fondatorul, administratorul, directorul sau reprezentantul legal al societății, care: (...) 2. folosește, cu rea-credință, bunuri sau creditul de care se bucură societatea, într-un scop contrar intereselor acesteia sau în folosul lui propriu ori pentru a favoriza o altă societate în care are interese direct sau indirect”.

Fapta de la art. 138 alin. (1) lit. b) (au făcut acte de comerț în interes personal, sub acoperirea persoanei juridice) poate întruni elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art. 272 pct. 1 și 3 din Legea nr. 31/1990. Infracțiunile au următorul conținut legal: „Se pedepsește cu închisoare de la 1 la 3 ani fondatorul, administratorul, directorul sau reprezentantul legal al societății, care: 1. dobândește, în contul societății, acțiuni ale altor societăți la un preț pe care îl știe vădit superior valorii lor efective sau vinde, pe seama societății, acțiuni pe

[1] Republicată în M. Of. nr. 1066 din 17 noiembrie 2004.

care aceasta le deține, la prețuri despre care are cunoștință că sunt vădit inferioare valorii lor efective, în scopul obținerii, pentru el sau pentru alte persoane, a unui folos în paguba societății; (...) 3. se împrumută, sub orice formă, direct sau printr-o persoană interpusă, de la societatea pe care o administrează, de la o societate controlată de aceasta ori de la o societate care controlează societatea pe care el o administrează, suma împrumutată fiind superioară limitei prevăzute la art. 144⁴ alin. (3) lit. a), sau face ca una dintre aceste societăți să îi acorde vreo garanție pentru datorii proprii”.

În modalitatea de la art. 138 lit. c) (au dispus, în interes personal, continuarea unei activități care ducea, în mod vădit, persoana juridică la încetarea de plăți), fapta poate constitui, după caz, una dintre infracțiunile prevăzute de Legea nr. 31/1990 la art. 272¹ pct. 2 („Se pedepsește cu închisoare de la 2 la 8 ani fondatorul, administratorul, directorul sau reprezentantul legal al societății, care: (...) 2. încasează sau plătește dividende, sub orice formă, din profituri fictive ori care nu puteau fi distribuite, în lipsă de situație financiară sau contrarii celor rezultate din aceasta”) sau art. 272 alin. (1) pct. 4 (comite infracțiunea în această modalitate directorul, directorul executiv sau reprezentantul legal al societății care a încălcat prevederile art. 183 din Legea nr. 31/1990)^[1].

În art. 138 alin. (1) lit. d) se are în vedere fapta comisă de membrii organelor de supraveghere din cadrul societății sau de conducere, precum și de orice altă persoană care a cauzat starea de insolvență a debitorului și care constă în aceea că au ținut o contabilitate fictivă, au făcut să dispară unele documente contabile sau nu au ținut contabilitatea în conformitate cu legea. Faptele descrise pot constitui infracțiunea prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 241/2005 pri-

^[1] Art. 183 prevede că din profitul societății se va prelua în fiecare an cel puțin 5% pentru formarea fondului de rezervă, până ce acesta va atinge minimum a cincea parte din capitalul social. Dacă fondul de rezervă, după constituire, s-a micșorat din orice cauză, va fi completat, cu respectarea prevederilor anterioare. De asemenea, se include în fondul de rezervă, chiar dacă acesta a atins suma prevăzută, excedentul obținut prin vânzarea acțiunilor la un curs mai mare decât valoarea lor nominală, dacă acest excedent nu este întrebuintat la plata cheltuielilor de emisiune sau destinat amortizărilor. Fondatorii, administratorii și personalul societății vor participa la profit dacă acest lucru este prevăzut în actul constitutiv ori, în lipsa unor asemenea prevederi, a fost aprobat de adunarea generală extraordinară. În toate cazurile, condițiile participării se vor stabili de adunarea generală, pentru fiecare exercițiu financiar.

vind prevenirea și combaterea evaziunii fiscale^[1], care are următorul conținut: „Constituie infracțiuni de evaziune fiscală și se pedepesc cu închisoare de la 2 ani la 8 ani și interzicerea unor drepturi următoarele fapte săvârșite în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale: (...) e) executarea de evidențe contabile duble, folosindu-se înscrieri sau alte mijloace de stocare a datelor”. Mai mult decât atât, fapta va putea realiza în concurs și condițiile infracțiunii de fals intelectual la regimul contabilității, definită de art. 43 din Legea nr. 82/1991 a contabilității^[2]. Infracțiunea constă în efectuarea cu știință de înregistrări inexacte, precum și omisiunea cu știință a înregistrărilor în contabilitate, având drept consecință denaturarea veniturilor, cheltuielilor, rezultatelor financiare și elementelor de activ și pasiv ce se reflectă în bilanț.

Iată deci că în cadrul Legii nr. 85/2006 se fac referiri și la alte fapte decât cele incriminate de către ea și care pot atrage răspunderea penală a persoanelor care le comit. În legătură cu formula aleasă de către legiuitor de a indica unele modalități faptice, și nu de a se indica explicit ce infracțiuni au fost avute în vedere, apreciem că ea poate genera dificultăți în aplicarea în concret a prevederii legale.

În continuare, ne vom referi în mod special la infracțiunile care sunt definite de Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței.

Secțiunea a 2-a. Analiza infracțiunilor

§1. Infracțiunea de bancrută simplă [art. 143 alin. (1) din Legea nr. 85/2006]

Conținut legal. Conform textului legal, „constituie infracțiunea de bancrută simplă și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă neintroducerea sau introducerea tardivă, de către debitorul persoană fizică ori de reprezentantul legal al persoanei juridice debitoare, a cererii de deschidere a procedurii în termen, care depășește cu mai mult de 6 luni termenul prevăzut la art. 27”.

Bancruta simplă a mai fost reglementată de Codul comercial de la 1887 (art. 876-879)^[3]. Alături de aceasta, Codul comercial mai regle-

[1] M. Of. nr. 672 din 27 iulie 2005.

[2] Republicată în M. Of. nr. 454 din 18 iunie 2008.

[3] M. GORUNESCU, G. UNGUREANU, *Infracțiunea de bancrută simplă reglementată de Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței*, în *Dreptul* nr. 4/2007, p. 206-214.

menta bancruta frauduloasă, precum și o serie de delictе (Titlul VIII – „Despre infracțiuni penale în materie de faliment”, Capitolul I – „Despre bancrută”, art. 876-882), actualmente abrogate^[1].

Prin incriminarea acestei fapte, legiuitorul a urmărit să impună disciplinarea conduitei în relațiile economice, iar în plan secundar, protejarea intereselor creditorilor.

Infrațiunea presupune, în mod necesar, o **situație premisă**, care constă în existența stării de insolvență în care a ajuns un comerciant sau o altă persoană dintre cele la care se referă art. 1 din Legea nr. 85/2006 și care devine astfel debitor în sensul aceluiași act normativ.

Articolul 3 din Legea nr. 85/2006 prevede că „insolvența este acea stare a patrimoniului debitorului care se caracterizează prin insuficiența fondurilor bănești disponibile pentru plata datoriilor certe, lichide și exigibile: a) insolvența este prezumată ca fiind vădită atunci când debitorul, după 90 de zile de la scadență, nu a plătit datoria sa față de creditor; prezumția este relativă; b) insolvența este iminentă atunci când se dovedește că debitorul nu va putea plăti la scadență datoriile exigibile angajate, cu fondurile bănești disponibile la data scadenței”.

În concret, ceea ce caracterizează starea patrimoniului debitorului este incapacitatea de plată, stare de fapt obiectivă, care se manifestă prin imposibilitatea debitorului de a-și onora la termen obligațiile pe care și le-a asumat, din cauza lipsei disponibilităților bănești. Datoriile debitorului trebuie să fie certe^[2], lichide^[3] și exigibile^[4] și să nu poată fi onorate din cauza lipsei lichidităților. Aceasta presupune lipsa totală sau insuficiența sumelor de bani. Pe lângă sumele existente în casierie sau conturile bancare, în categoria „sumele de bani disponibile”

[1] Pentru mai multe detalii, a se vedea V. PAȘCA, *Bancruta frauduloasă*, Ed. Lumina Lex, București, 2000, p. 18-25.

[2] Să aibă o existență neîndoielnică, să nu facă obiectul unui litigiu. Ea nu trebuie să fie constatată numai printr-un titlu executoriu, hotărâre judecătorească sau efect de comerț învestit cu formulă executorie, ci poate rezulta și dintr-un înscris sub semnătură privată (C.A. Cluj, s. com. și cont. adm., dec. nr. 325 din 7 septembrie 1999, în B.J. 1999, p. 400).

[3] Sunt lichide creanțele al căror quantum este precis determinat. Nu au caracter lichid cele al căror quantum nu poate fi stabilit (C.A. București, dec. com. nr. 181/2000, în C.P.J.Com. 2000-2001, Ed. Rosetti, București, 2002, p. 290) sau urmează a fi stabilit de către instanță.

[4] Sunt exigibile creanțele care au ajuns la scadență (al căror termen de plată a expirat).

nu pot fi încadrate și efectele de comerț, valorile mobiliare încasabile la vedere etc., pe care le considerăm „alte active”^[1].

În conținutul Legii nr. 64/1995 (abrogată în mod expres prin Legea nr. 85/2006), insolvența era privită ca acea stare a patrimoniului debitorului caracterizată prin incapacitate **vădită** de plată a datoriilor exigibile. Prezența adjectivului „vădită” a ridicat serioase obiecții în doctrină^[2]. În acea formulare, s-a apreciat că imposibilitatea de a plăti o singură datorie ajunsă la scadență nu ar putea să determine instaurarea imediată a stării de insolvență.

În mod frecvent în practica judiciară s-a apreciat că existența unei singure datorii neexecutate la scadență este suficientă pentru începerea procedurii, întrucât această datorie poate să producă urmări grave asupra activității comerciale^[3].

Dat fiind modul în care este formulată norma de incriminare în noua reglementare, putem ajunge la concluzia că voința legiuitorului este aceea de a accepta că se creează premisele admisibilității aplicării procedurii insolvenței chiar și în cazul existenței unui singur creditor care nu și-a putut realiza creanța. Soluția a fost acceptată și anterior legislației actuale, sub imperiul reglementării Codului comercial, atât în doctrină^[4], cât și în practica judecătorească.

Mai mult, chiar Legea nr. 85/2006 însuși instituie o prezumție relativă de insolvență: „insolvența este prezumată ca fiind vădită atunci când debitorul, după 90 de zile de la scadență^[5], nu a plătit datoria sa față de creditor”.

[1] I. TURCU, *Insolvența comercială. Reorganizarea judiciară și falimentul*, Ed. Lumina Lex, București, 2002, p. 216.

[2] I. TURCU, *Domeniul, scopul și obiectul noului cod al insolvenței comercianților*, în R.D.C. nr. 10/2002, p. 13; S.M. MILOȘ, ȘT. DINU, *Noua reglementare a procedurii reorganizării judiciare și a falimentului*, în R.D.C. nr. 10/2002, p. 135-144.

[3] C.A. Brașov, dec. nr. 538/R din 5 iulie 2002, în B.J. 2002, Ed. Lumina Lex, București, 2004, p. 292. În același sens, C.A. Brașov, dec. nr. 383/R din 31 mai 2002, în B.J. 2002, p. 286; C.A. Cluj, s. com. și cont. adm., dec. nr. 21 din 13 ianuarie 1998, în B.J. 1998, p. 250.

[4] V. PAȘCA, *op. cit.*, p. 67; I.N. FIȚESCU, *Drept comercial*, vol. III, *Falimentul*, editat de AL.T. DOICESCU, București, 1930, p. 49.

[5] În literatura de specialitate sa apreciat că termenul de 90 de zile la care face referire art. 3 pct. 1 lit. a) este un termen legal suspensiv, un termen de grație, care este acordat de legiuitor în scopul prevenirii deschiderii procedurii în situația în care debitorul se află într-o jenă financiară momentană, care nu îi permite să facă plăți la scadență (I. TURCU, *Falimentul. Actuala procedură*, Ed. All Beck, București, 2005, p. 309).

Trebuie reflectat, totuși, dacă doar împrejurarea că există imposibilitate de plată a unei singure datorii este de natură să conducă la concluzia că acel comerciant se află în stare de insolvență sau poate fi vorba doar despre o „jenă financiară”, așa cum a fost numită de doctrina dreptului comercial^[1].

Dovada insuficienței sumelor de bani disponibile poate rezulta explicit, dintr-o atestare bancară, sau implicit, din încetarea materială a plăților. Sunt concludente, în același sens, protestul efectelor de comerț, emiterea cecurilor fără acoperire, numărul important de refuzuri de plată, efectuarea numai a unor plăți modice^[2]. În acest fel, insolvența rezultă din documentele contabile, legiuitorul instituind chiar o **prezumție relativă** de insolvență. Fiind relativă, prezumția suportă proba contrară a dovedirii de către debitor a împrejurării că se află doar într-o jenă financiară momentană.

Din examinarea conținuturilor legale [art. 3 pct. 1 coroborat cu art. 27 alin. (1) și cu art. 143], existența infracțiunii de bancrută simplă este condiționată de identificarea momentului în care debitorul a ajuns în stare de insolvență, moment de la care începe să curgă termenul compozit prevăzut de lege.

Din acest punct de vedere, chiar dacă Legea nr. 85/2006 instituie prezumția relativă de insolvență despre care am discutat, singurul în măsură să constate starea de insolvență a unei persoane fizice sau a unei persoane juridice este judecătorul-sindic.

Tot acesta trebuie să stabilească și momentul exact la care s-a instalat această stare, deoarece numai în acest fel termenele stabilite de lege pot căpăta o semnificație concretă. În stabilirea acestui moment, judecătorul-sindic va trebui să aibă în vedere data la care creanțele debitorului neplătite, certe și lichide au devenit exigibile. De la acest moment începe să curgă termenul de grație prevăzut de art. 3 pct. 1 lit. a) din Legea nr. 85/2006. La împlinirea lui (90 de zile), persoana fizică sau juridică se prezumă relativ a fi în stare de insolvență și acesta este și punctul de la care curge termenul de 30 de zile prevăzut de art. 27 în interiorul căruia persoana fizică sau persoana juridică este obligată să solicite intrarea în procedura insolvenței. Depășirea acestuia cu mai puțin de 6 luni nu atrage însă răspunderea juridică în nicio formă^[3].

[1] I. TURCU, *Insolvența...*, p. 28.

[2] I. TURCU, *loc. cit.*, în R.D.C. nr. 10/2002, p. 18.

[3] Apreciem că ar fi utilă includerea rămănerii în pasivitate din intervalul de 30 de zile de la instalarea insolvenței până la cele 6 luni la care se referă art. 143 sub

Este în insolvență nu numai debitorul care nu a efectuat nicio plată în perioada de 90 de zile de la scadența datoriei, ci și debitorul care a efectuat unele plăți modice față de creditor sau a plătit doar pe unii dintre creditorii^[1], neavând relevanță că debitorul desfășoară în continuare operațiuni comerciale sau că înregistrează profit^[2].

Obiectul juridic generic al infracțiunii de bancrută simplă îl constituie relațiile sociale privind normala desfășurare a activității în domeniul economic și de afaceri^[3], iar **obiectul juridic specific** este unul complex. În principal, norma de incriminare protejează relațiile sociale care au în vedere buna funcționare a activității economice desfășurate de către persoanele care se află în stare de insolvență. Obiectul juridic specific adiacent este reprezentat de relațiile sociale care se formează în legătură cu protejarea drepturilor creditorilor celui aflat în stare de insolvență.

Subiectul activ al infracțiunii de bancrută simplă este calificat, el fiind, așa cum impune norma, un „debitor persoană fizică sau un reprezentant al persoanei juridice debitoare”.

Articolul 1 din Legea nr. 85/2006 indică expres debitorii cărora li se aplică procedura insolvenței, clasificați în două categorii, în funcție de tipul de procedură de insolvență în care pot intra. O primă categorie este aceea a debitorilor care se supun procedurii generale, iar a doua categorie este aceea a debitorilor care se supun unei proceduri simplificate.

Din categoria debitorilor cărora li se aplică procedura generală [art. 1 alin. (1) din lege] fac parte^[4]: 1. societățile comerciale; 2. societățile cooperative; 3. organizațiile cooperatiste^[5]; 4. societățile agricole; 5. grupurile de interes economic; 6. orice altă persoană juridică de drept privat care desfășoară și activități economice.

incidența răspunderii contravenționale. În acest fel, prevenirea rămânerii în pasivitate peste cele 6 luni ar fi prevenită.

^[1] C.A. Cluj, s. com. și cont. adm., dec. nr. 563 din 7 noiembrie 2000, în B.J. 2000, p. 170.

^[2] C.A. București, s. com., dec. nr. 580/2000, în C.P.J.Com. 2000-2001, Ed. Rosetti, București, 2002, p. 294.

^[3] În același sens ne-am exprimat și în lucrarea AL. BOROI, M. GORUNESCU, I.A. BARBU, *Drept penal al afacerilor*, ed. a 5-a, Ed. C.H. Beck, București, 2011, p. 129.

^[4] Cu excepția debitorilor prevăzuți la art. 1 alin. (2) lit. c) și d) din Legea nr. 85/2006, la care vom face imediat referire.

^[5] Pentru critica enumerării organizațiilor cooperatiste alături de societățile cooperative, a se vedea G. UNGUREANU, D. ROHNEAN, *Considerații teoretice privind modificările legislative intervenite în procedura reorganizării judiciare și a falimentului*, în R.D.C. nr. 4/2006, p. 58-59.

Din categoria debitorilor cărora li se aplică procedura simplificată [art. 1 alin. (2) din lege] fac parte: a) comercianții persoane fizice, acționând individual; b) asociațiile familiale; c) debitorii care fac parte din categoria celor ce li se aplică procedura generală și îndeplinesc una dintre următoarele condiții: 1. nu dețin niciun bun în patrimoniul lor; 2. administratorul nu poate fi găsit; 3. actele constitutive sau documentele contabile nu pot fi găsite; 4. sediul nu mai există sau nu corespunde adresei din registrul comerțului; d) debitorii ce fac parte din categoriile prevăzute la alin. (1) care nu au prezentat documentele prevăzute la art. 28 alin. (1) lit. a)^[1], b)^[2], c)^[3], d)^[4], e)^[5], f)^[6] și h)^[7], în termenul prevăzut de lege; e) societățile comerciale dizolvate anterior formulării cererii introductive^[8]; f) debitori care și-au declarat prin cere-

^[1] Bilanțul certificat de către administrator și cenzor/auditor, balanța de verificare pentru luna precedentă datei înregistrării cererii de deschidere a procedurii.

^[2] O listă completă a tuturor bunurilor debitorului, incluzând toate conturile și băncile prin care debitorul își rulează fondurile; pentru bunurile grevate se vor menționa datele din registrele de publicitate.

^[3] O listă a numelor și a adreselor creditorilor, oricum ar fi creanțele acestora: certe sau sub condiție, lichide sau nelichide, scadente sau nescadente, necontestate sau contestate, arătându-se suma, cauza și drepturile de preferință.

^[4] O listă cuprinzând plățile și transferurile patrimoniale efectuate de debitor în cele 120 de zile anterioare înregistrării cererii introductive

^[5] O listă a activităților curente pe care intenționează să le desfășoare în perioada de observație.

^[6] Contul de profit și pierderi pe anul anterior depunerii cererii.

^[7] O declarație prin care debitorul își arată intenția de intrare în procedura simplificată sau de reorganizare, conform unui plan, prin restructurarea activității sau prin lichidarea, în tot sau în parte, a averii, în vederea stingerii datoriilor sale.

^[8] Cazurile de dizolvare a societăților comerciale sunt prevăzute, în general, de art. 227-237¹ din Legea nr. 31/1990, republicată. Un caz particular ce conduce la dizolvarea societății este prevăzut dispozițiile Legii nr. 302/2005 (M. Of. nr. 953 din 27 octombrie 2005). Potrivit dispozițiilor art. 10 din Legea nr. 31/1990, republicată, „Capitalul social al societății pe acțiuni sau al societății în comandită pe acțiuni nu poate fi mai mic de 90.000 lei. Guvernul va putea modifica, cel mult o dată la 2 ani, valoarea minimă a capitalului social, ținând seama de rata de schimb, astfel încât acest cuantum să reprezinte echivalentul în lei al sumei de 25.000 euro”. Termenul acordat de legiuitor în vederea îndeplinirii obligației de majorare a capitalului social este, potrivit art. II din Legea nr. 302/2005, de un an de la data intrării acesteia în vigoare. Mai mult, prin Legea nr. 516/2006 a fost introdus alin. (2¹) la art. II din Legea nr. 302/2005: „Majorarea capitalului social se va putea face până la data de 31 ianuarie 2007 și prin utilizarea rezervelor, cu excepția rezervelor legale, precum și a beneficiilor și a primelor legate de capital, inclusiv a diferenței favorabile din reevaluarea patrimoniului social ori în alte modalități permise de lege”. Dacă o societate pe acțiuni sau în comandită pe acțiuni nu și-a majorat capitalul social, potrivit dispozițiilor Legii nr. 302/2005, tribunalul va putea pronunța dizolvarea

rea introductivă intenția de intrare în faliment sau care nu sunt îndreptățiți să beneficieze de procedura de reorganizare judiciară prevăzută lege^[1].

În aceste condiții, se poate aprecia că subiectul activ va fi, după caz, o persoană fizică ce are calitatea de comerciant, acționând individual sau în asociații familiale și care se află în stare de insolvență, sau un reprezentant al oricăreia dintre entitățile enumerate de lege, aflată în stare de insolvență. Apreciem că, din punctul de vedere al legii penale, interesează doar cazul insolvenței vădite, nu și al celei iminente, deoarece numai în cazul celei dintâi există obligația de a introduce cererea de deschidere a procedurii insolvenței.

Sub aspectul calificării subiectului activ, acesta trebuie să fie un debitor persoană fizică sau un reprezentant al persoanei juridice debitoare. Apreciem, totuși, că această calificare expresă avută în vedere de art. 143 din Legea nr. 85/2006 trebuie nuanțată în prezent. Aceasta, deoarece este știut deja că, trecând peste aprinsele controverse din doctrină^[2], Legea nr. 278/2006 a creat posibilitatea ca și persoana juridică să răspundă din punct de vedere penal în România^[3]. Legea nr. 278/2006 nu a promovat soluția indicării exprese a infracțiunilor pentru care se poate angaja în concret răspunderea persoanei juridice, motiv pentru care apreciem că, de fiecare dată când sunt îndeplinite condițiile generale instituite pentru răspunderea penală a persoanei juridice, aceasta se va putea concretiza. În general, pentru ca o persoană juridică să răspundă penal pentru comiterea unei infracțiuni de către o persoană fizică, trebuie îndeplinite în mod cumulativ următoarele condiții: a) persoana juridică este legal constituită; b) persoana juridică are aptitudinea de a răspunde din punct de vedere penal, nefiind în vreuna dintre situațiile exceptate de art. 19¹ C. pen.

acesteia la cererea Oficiului Național al Registrului Comerțului. În această situație, se poate vorbi de dizolvarea societății prin hotărârea tribunalului, și nu de o dizolvare de drept, deși sunt premise similare celor avute în vedere de Legea nr. 314/2001 (M. Of. nr. 338 din 26 iunie 2001).

^[1] Nu pot formula o cerere de reorganizare judiciară debitorii persoane juridice care, în ultimii 5 ani precedenți hotărârii de deschidere a procedurii, au mai fost supuși unei astfel de proceduri.

^[2] G. ANTONIU, *Răspunderea penală a persoanei juridice*, în R.D.P. nr. 1/1996, p. 9-15; M. GUIU, *Răspunderea penală a persoanei juridice*, în Dreptul nr. 8/2005, p. 158; I. PASCU, M. GORUNESCU, *Răspunderea penală a persoanei juridice în perspectiva edictării unui nou Cod penal*, în Pro Lege nr. 2/2004, p. 46.

^[3] Legea nr. 278/2006 a modificat Codul penal și alte legi (M. Of. nr. 601 din 12 iulie 2006).

(statul, autoritățile publice și instituțiile publice care desfășoară o activitate ce nu poate face obiectul domeniului privat nu răspund penal); c) fapta a fost comisă de către persoana fizică în realizarea obiectului de activitate sau în interesul ori în numele persoanei juridice; d) fapta a fost comisă cu forma de vinovăție prevăzută de lege pentru infracțiunea respectivă.

Când toate aceste condiții sunt îndeplinite, persoana juridică poate fi trasă la răspundere penală, chiar și pentru comiterea infracțiunii de bancrută simplă. În plus, art. 19¹ alin. (2) C. pen. menționează și că răspunderea penală a persoanei juridice nu exclude răspunderea penală a persoanei fizice care a contribuit, în orice mod, la săvârșirea aceleiași infracțiuni.

Subiectul pasiv principal al infracțiunii de bancrută simplă este statul, întrucât el este cel responsabil de asigurarea unui climat de normalitate pentru desfășurarea activităților comerciale. **Subiectul pasiv secundar** este reprezentat de creditorul ale cărui interese financiare sunt periclitare prin neintroducerea sau prin introducerea tardivă a cererii prevăzute de lege.

Elementul material al laturii obiective a infracțiunii de bancrută simplă constă în adoptarea a două comportamente cu caracter alternativ: neintroducerea cererii de deschidere a procedurii insolvenței în termen de 6 luni, termen ce curge de la expirarea termenului de 30 de zile de la apariția stării de insolvență, sau introducerea acesteia, însă după expirarea termenului prevăzut de lege. Așadar, debitorul rămâne în pasivitate, nerespectând obligația impusă de art. 27 din Legea nr. 85/2006^[1], sau acționează în acest sens, însă târziu, fapt pentru care valorile sociale ocrotite sunt puse în pericol.

Considerăm că bancruta simplă este o infracțiune omisivă, chiar dacă textul de incriminare descrie și un comportament activ, întrucât, din punctul de vedere al efectelor juridice, neefectuarea unui act și efectuarea lui tardivă sunt identice și, în plus, introducerea tardivă presupune o inițială și relevantă rămânere în pasivitate. Referirea din textul legal la introducerea tardivă a cererii de declanșare a uneia dintre procedurile reglementate de Legea nr. 85/2006 s-a făcut doar

[1] Art. 27 menționează că debitorul aflat în stare de insolvență este obligat să adreseze tribunalului o cerere pentru a fi supus dispozițiilor prezentei legi, în termen de maximum 30 de zile de la apariția stării de insolvență.

pentru a preveni eventualele controverse de interpretare de diferite nivele care ar fi apărut în legătură cu această împrejurare^[1].

Latura obiectivă a infracțiunii presupune și îndeplinirea unor **cerințe esențiale**. Unele dintre acestea derivă din situația premisă pe care infracțiunea o presupune. **Cea mai importantă** este cea care are în vedere ca rămânerea în pasivitate care realizează elementul material să se întindă pe o durată minimă de 30 de zile plus 6 luni de la data constatării insolvenței. În mod concret, de la acest moment inițial, debitorul are la dispoziție un termen de grație de 30 de zile plus 6 luni în care fie își plătește datoriile ajunse la termen, fie depune cererea de declanșare a procedurii insolvenței.

Termenul de 30 de zile consacrat de art. 27 din Legea nr. 85/2006 și care compune prima parte a termenului la care se referă art. 143 alin. (1) trebuie și el analizat cu foarte mare atenție. Aceasta, cu atât mai mult cu cât are o dublă natură juridică: este un termen de drept comercial, dar, în egală măsură, are și semnificație de drept penal material.

Spre deosebire de reglementarea din Codul comercial, Legea nr. 85/2006, adoptând aceeași soluție ca legea pe care a înlocuit-o, nu mai face nicio precizare în legătură cu modalitatea de calcul a termenului de 30 de zile. Având în vedere exprimarea legiuitorului (în termen de maxim 30 de zile) și interpretarea dată în doctrină^[2] (solicitarea falimentului trebuia făcută în cele trei zile ce urmează încetării plăților, în care se cuprinde și ziua încetării lor, nefiind însă socotite libere în sensul comun procedural), considerăm că termenul nu poate fi socotit decât în sistemul termenului „intermediar”, în calcul neintrând și ziua în care debitorul ajunge în insolvență. Momentul cel mai important este cel de la care începe să curgă termenul de 30 de zile și care afectează determinant și termenul de 6 luni. Acest termen de 6 luni este unul ce aparține dreptului penal material. Din acest motiv, urmează ca, în cazul său, să fie aplicată regula în conformitate cu care „luna și anul se socotesc împlinite cu o zi înainte de ziua corespunzătoare datei de la care a început să curgă termenul”^[3].

O altă cerință esențială care întregește elementul material al infracțiunii de bancrută simplă este aceea ca persoana să fi avut în mod real posibilitatea de a solicita intrarea în procedura insolvenței.

^[1] În același sens ne-am exprimat și în AL. BOROI, M. GORUNESCU, I.A. BARBU, *op. cit.*, p. 127.

^[2] V. PAȘCA, *op. cit.*, p. 667.

^[3] Art. 154 C. pen.

Cerința are în vedere faptul că, dacă solicitarea aplicării procedurii „este împiedicată de cauze fortuite și inevitabile, fapta penală nu va mai exista”^[1].

O altă cerință esențială este aceea ca cererea de deschidere a procedurii insolvenței să nu fi fost deja introdusă de către vreunul dintre creditorii. În cazul în care introducerea a avut loc în circumstanțele arătate, nu mai există niciun temei pentru a obliga pe debitor la solicitarea aplicării unei proceduri care deja este în derulare.

În concret, se va putea constata comiterea acestei infracțiuni în situația în care, de exemplu, un creditor al debitorului solicită deschiderea procedurii insolvenței. Judecătorul-sindic studiază situația financiară a debitorului și constată că acesta este în stare de insolvență de la o dată care depășește 30 de zile de grație de la neplata primei datorii certe, lichide și exigibile, plus 30 de zile în care trebuia să solicite intrarea în insolvență, plus 6 luni, așa cum prevede art. 143, pentru existența infracțiunii de bancrută simplă. În această situație, va fi sesizat parchetul competent să efectueze urmărirea penală, declanșându-se astfel procesul penal, urmând ca judecătorul-sindic să se pronunțe asupra datei ajungerii debitorului în insolvență.

Dacă însă la data expirării termenului de 30 de zile debitorul este angrenat, cu bună-credință, în negocieri extrajudiciare pentru restructurarea datoriilor sale, obligația de a adresa tribunalului o cerere pentru a fi supus procedurii insolvenței este supusă unui alt termen, de 5 zile de la eșuarea negocierilor [art. 27 alin. (1)¹ din Legea nr. 85/2006^[2]].

Urmarea imediată constă în starea de pericol creată^[3] pentru valorile sociale ocrotite prin norme de incriminare. Urmarea principală constă în perturbarea bunei derulări a activităților în domeniul comercial, iar urmarea adiacentă constă tot într-o stare de pericol în care sunt puse interesele creditorilor, întrucât fiecare zi de întârziere poate agrava situația debitorului și, implicit, diminua șansele acestora de a-și mai recupera creanțele.

Raportul de cauzalitate dintre elementul material și urmarea socialmente periculoasă rezultă din simpla săvârșire a faptei, întrucât infracțiunea este una formală.

În ceea ce privește **latura subiectivă** a infracțiunii, apreciem că vinovăția poate îmbrăca forma intenției, directă sau indirectă, dar și a

[1] V. PAȘCA, *op. cit.*, p. 668.

[2] Introdus prin Legea nr. 169/2010.

[3] Nu interesează dacă ajungerea în insolvență se datorează sau nu comerciantului.

culpei. Aceasta, deoarece, în cazul faptelor omisive, pentru a nu avea relevanță penală, legea trebuie să prevadă expres că se sancționează penal doar fapta intenționată [art. 19 alin. (3) C. pen.]. Pentru a putea promova o altă soluție, dacă legiuitorul ar fi dorit să sancționeze doar fapta săvârșită cu intenție, ar fi arătat aceasta („neintroducerea sau introducerea cu rea-credință a cererii”).

Actele pregătitoare și tentativa nu sunt posibile, infracțiunea fiind una cu precădere omisivă, iar **consumarea** sa are loc în momentul în care se împlinește termenul stabilit de Legea nr. 85/2006. Este vorba despre un termen care are o componență dublă. În conținutul său intră un interval fix indicat de art. 27 din Legea nr. 85/2006 – 30 de zile de la instalarea stării de insolvență – și unul cu conținut ce diferă în funcție de lunile anului care intră în atenție pentru calcularea sa. Infracțiunea este susceptibilă de a fi săvârșită în formă continuă.

Sancțiunile aplicabile în cazul comiterii acestei infracțiuni sunt închisoarea de la 3 luni la 1 an sau amenda.

§2. Infracțiunea de bancrută frauduloasă [art. 143 alin. (2) din Legea nr. 85/2006]

Conținut legal. Infracțiunea este definită de lege în termenii următori: „Constituie infracțiunea de bancrută frauduloasă și se sancționează cu închisoare de la 6 luni la 5 ani fapta persoanei care:

a) falsifică, sustrage sau distruge evidențele debitorului ori ascunde o parte din activul averii acestuia;

b) înfățișează datorii inexistente sau prezintă în registrele debitorului, în alt act sau în situația financiară sume nedatorate, fiecare dintre aceste fapte fiind săvârșite în fraudă creditorilor;

c) înstrăinează, în fraudă creditorilor, în caz de insolvență a debitorului, o parte din active”.

Ca și în cazul bancrutei simple, în literatura de specialitate se afirmă că bancruta frauduloasă este o infracțiune de afaceri^[1]. În noul Cod penal al României (Legea nr. 286/2009), infracțiunea de bancrută frauduloasă va fi regăsită în art. 241, cu un conținut identic cu cel din legea specială actuală.

^[1] GH. IVAN, *Bancruta – o infracțiune specifică mediului de afaceri*, în R.D.P. nr. 2/2010, p. 67.

Obiectul juridic al infracțiunii este unul complex^[1], valoarea socială special protejată în cazul acestei infracțiuni este reprezentată, în principal, de relațiile sociale privind normala desfășurare a activității unui debitor, în sensul Legii nr. 85/2006. În temeiul art. 3 pct. 5 din actul normativ citat, debitorul este persoana fizică sau persoana juridică de drept privat, care face parte din una dintre categoriile avute în vedere de art. 1 din lege și care este în stare de insolvență în accepțiunea prezentată deja în capitolul de față.

În mod adiacent, prin norma de incriminare sunt ocrotite interesele creditorilor comerciantului aflat în stare de insolvență.

În funcție de varianta normativă sub care se prezintă infracțiunea, **obiectul material** al bancrutei frauduloase este reprezentat, după caz, de evidențele debitorului, de registrele debitorului, de alte acte, precum și de situațiile financiare ori de o parte din active. Spre deosebire de obiectul juridic, în doctrină se apreciază că obiectul material este simplu^[2].

Subiectul activ al infracțiunii de bancrută frauduloasă nu este calificat în mod expres de norma de incriminare. De cele mai multe ori însă, subiectul este chiar debitorul însuși. Participația este posibilă în toate formele sale.

Atunci când sunt îndeplinite condițiile generale stabilite de lege, persoana juridică poate să răspundă penal pentru comiterea infracțiunii de bancrută frauduloasă^[3].

Subiectul pasiv al infracțiunii este statul, deoarece el este responsabil cu asigurarea derulării relațiilor comerciale în condiții de legalitate. În mod adiacent, subiectul pasiv este persoana prejudiciată prin activitatea făptuitorului, în speță creditorul sau creditorii debitorului.

Elementul material al laturii obiective a infracțiunii se înfățișează sub forma unei acțiuni în oricare dintre modalitățile descrise de norma de incriminare, respectiv:

- falsificarea, sustragerea sau distrugerea evidențelor debitorului;
- ascunderea unei părți din activul averii debitorului;
- înfățișarea de datorii inexistente sau prezentarea în registrele societății, în alt act ori în situațiile financiare a unor sume nedatorate;
- înstrăinarea, în fraudă creditorilor, în caz de insolvență a debitorului, a unei părți însemnate din active.

[1] M.A. HOTCA, *Discuții referitoare la genul infracțiunii de bancrută frauduloasă*, în *Dreptul* nr. 3/2008, p. 187.

[2] M.A. HOTCA, *Bancruta frauduloasă*, Ed. C.H. Beck, București, 2008, p. 101.

[3] *Idem*, p. 128.

În prima modalitate normativă, aceea a falsificării, accețiunea termenului este aceeași cu cea de la art. 288 C. pen., însă raportat la evidențele debitorului (contrafacerea scrierii sau subscrierii sau alterarea în orice mod, de natură să producă consecințe juridice).

Prin sustragere se are în vedere deplasarea obiectului de la locul unde se află în alt loc, spre a fi scos din sfera de dispoziție a societății și apropiat de către subiectul activ al infracțiunii de bancrută frauduloasă.

Distrugerea presupune nimicirea, desființarea fizică a obiectului, în cazul infracțiunii de bancrută frauduloasă, a evidențelor debitorului. Prin evidențele debitorului înțelegem evidențele contabile, cele de gestiune, precum și evidențele cerute de Legea nr. 31/1990, republicată, și de Legea nr. 82/1991^[1].

Înfățișarea de datorii inexistente sau prezentarea în registrele societății, în alt act ori în situațiile financiare a unor sume nedatorate are în vedere mărirea fictivă a pasivului patrimonial (prezentarea unei datorii, care în realitate nu există, în fața unei autorități competente a lua anumite măsuri în legătură cu aceasta, falsificarea registrelor, a situațiilor financiare sau a altui act, prin înscrierea falsă a unor datorii în pasivul societății).

În modalitățile mai sus arătate există o cerință esențială pentru realizarea conținutului constitutiv al infracțiunii: faptele trebuie săvârșite în vederea fraudării creditorilor prin diminuarea aparentă a valorii activelor.

Prin înstrăinare în fraudă creditorilor se înțelege înstrăinarea la prețuri derizorii, sub prețul de cost sau la prețuri foarte reduse a unor active aparținând societății, în acest mod fiind vorba de o micșorare a posibilităților de recuperare a creanțelor tuturor creditorilor. Înstrăinarea trebuie să aibă ca obiect o parte din active, indiferent de mărirea acesteia.

Deși textul de lege prevede situația premisă a insolvenței doar în cazul acestei ultime variante normative, apreciem că toate celelalte modalități presupun o stare de insolvență cel puțin faptică. Aceasta, deoarece și celelalte modalități se referă la debitor, care este tocmai persoana fizică sau persoana juridică de drept privat care face parte din una dintre categoriile prevăzute la art. 1 din Legea nr. 85/2006 și

^[1] În conformitate cu art. 20 din Legea nr. 82/1991, registrele de contabilitate obligatorii sunt: Registrul-jurnal, Registrul-inventar și Cartea mare. Întocmirea, editarea și păstrarea registrelor de contabilitate se efectuează conform normelor elaborate de Ministerul Finanțelor.

al cărei patrimoniu este în stare de insolvență. Din acest motiv, considerăm că modalitatea din art. 143 alin. (2) lit. c) este pleonastică. Legea însăși se referă la adoptarea comportamentelor interzise „în caz de insolvență a debitorului”, dar persoana devine debitor numai dacă patrimoniul său este în stare de insolvență.

Urmarea imediată a infracțiunii, prin raportare la valoarea socială ocrotită în principal, constă în perturbarea derulării corecte a activității în domeniul relațiilor comerciale. În secundar, urmarea este analizată în funcție de fiecare modalitate normativă.

În cazul primei modalități normative (falsificarea, sustragerea, distrugerea), urmarea imediată constă în producerea unui rezultat determinat, rezultat comprimat în substantivul provenit dintr-un verb care descrie acțiunea incriminată. În modalitatea ascunderii unei părți din activul societății, urmarea imediată constă tot în producerea unui rezultat determinat, fiind valabile cele explicate mai sus. În cazul modalității înfățișării de datorii inexistente, legea nu prevede necesitatea producerii unei urmări directe și imediate, în acest caz fiind vorba de o infracțiune de pericol. În cazul ultimei modalități normative, pentru existența laturii obiective, legea cere ca fapta să producă o urmare materială directă – fraudarea creditorilor societății –, fiind vorba deci de o infracțiune de rezultat.

Legătura de cauzalitate rezultă din însăși săvârșirea faptei incriminate, în cazul modalității înfățișării de datorii inexistente sau prezentării în registrele debitorului, în alt act ori în situația financiară a unor sume nedatorate. În celelalte modalități normative, legătura de cauzalitate între acțiunea incriminată și rezultatul produs trebuie dovedită.

Sub aspect **subjectiv**, infracțiunea se săvârșește cu intenție directă sau indirectă.

Actele pregătitoare și tentativa, deși posibile, sunt lăsate în afara incriminării de către legiuitor. Infracțiunea **se consumă** în momentul adoptării comportamentelor prin care se perturbă derularea activității comerciale.

Infracțiunea **se pedepsește** cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

§3. Infracțiunea de gestiune frauduloasă (art. 144 din Legea nr. 85/2006)

Conținut legal. Definiția infracțiunii este dată de lege în termenii următori: „(1) Infracțiunea de gestiune frauduloasă, prevăzută la

art. 214 alin. (1) C. pen., se pedepsește cu închisoare de la 3 ani la 8 ani, atunci când este săvârșită de administratorul judiciar ori lichidatorul averii debitorului, precum și de orice reprezentant sau prepus al acestuia.

(2) Infrapecțiunea de gestiune frauduloasă, prevăzută la art. 214 alin. (2) C. pen., se pedepsește cu închisoare de la 5 ani la 12 ani, atunci când este săvârșită de administratorul judiciar ori lichidatorul averii debitorului, precum și de orice reprezentant sau prepus al acestuia, dacă fapta nu constituie o infrapecțiune mai gravă.

(3) Tentativa infrapecțiunilor prevăzute la alin. (1) și (2) se pedepsește”.

După cum se observă, infrapecțiunea în analiză este o variantă de specie a gestiunii frauduloase de drept comun prevăzute de art. 214 C. pen.^[1] Textul citat are următorul conținut: „(1) Pricinuirea de pagube unei persoane, cu rea-credință, cu ocazia administrării sau conservării bunurilor acesteia, de către cel care are ori trebuie să aibă grija administrării sau conservării acelor bunuri, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

(2) Gestiunea frauduloasă săvârșită în scopul de a dobândi un folos material se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani, dacă fapta nu constituie o infrapecțiune mai gravă”.

Ne aflăm în prezența unei variante de gestiune frauduloasă cu un nivel de pericolozitate socială abstractă mai ridicat, diferența între gestiunea frauduloasă din Codul penal și varianta ei de specie ținând de calificarea subiectului activ.

Obiectul juridic al infrapecțiunii este complex. În principal, este avută în vedere derularea corectă a activităților în cadrul procedurii insolvenței, iar, în secundar, se dorește a fi protejate interesele patrimoniale ale debitorului aflat în stare de insolvență.

Subiectul activ al infrapecțiunii de gestiune frauduloasă prevăzută în Codul penal poate fi persoana care are îndatorirea și obligația de a administra sau conserva bunurile ce aparțin altei persoane. Este vorba, după caz, de un raport juridic, respectiv un contract de mandat în baza căruia mandatarul are obligația să administreze sau să conserve bunurile mandantului, sau despre o prevedere legală care

[1] V. STOICA, M. GORUNESCU, *Varianta de specie a infrapecțiunii de gestiune frauduloasă prevăzută de art. 144 din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței*, în R.D.C. nr. 9/2007, p. 66-74.

instituie aceeași obligație în sarcina unei persoane (de exemplu, tutorele față de bunurile celui aflat sub tutelă).

Administrarea bunurilor presupune desfășurarea unor activități gospodărești corespunzătoare naturii și destinației bunurilor.

Conservarea se referă la luarea unor măsuri de bază de ocrotire a bunurilor pentru a nu fi sustrate, distruse sau degradate și, în genere, orice alte activități necesare și menite a conserva integritatea cantitativă și calitativă a patrimoniului respectiv.

În cazul variantei din Legea nr. 85/2006, subiectul primește o altă calificare. El este un **practician în insolvență** care îndeplinește, după caz, calitatea de administrator judiciar sau de lichidator al averii debitorului.

De evidențiat este faptul că administratorii judiciari și lichidatorii, în sensul acestui text de lege, sunt văzuți ca mandatarai ai justiției. Mandatul lor este, pe de o parte, legal (prin Legea nr. 85/2006) și, pe de altă parte, judiciar (judecătorul-sindic le stabilește și el o serie de sarcini).

Articolul 19 din Legea nr. 85/2006 stabilește că practicienii în insolvență^[1] interesați vor depune la dosar o ofertă de preluare a poziției de administrator judiciar în dosarul respectiv, la care vor anexa dovedă calității de practician în insolvență și o copie de pe polița de asigurare profesională. În cazul în care nu există nicio astfel de ofertă, judecătorul-sindic va desemna provizoriu, până la prima adunare a creditorilor, un practician în insolvență ales în mod aleatoriu din Tabloul Uniunii Naționale a Practicienilor în Insolvență din România.

Creditorul care deține cel puțin 50% din valoarea totală a creanțelor poate să decidă, fără consultarea adunării creditorilor, desemnarea unui administrator judiciar sau lichidator în locul administratorului judiciar sau lichidatorului provizoriu ori să confirme administratorul judiciar provizoriu sau, după caz, lichidatorul provizoriu și să îi stabilească remunerația. Creditorii pot contesta decizia la judecătorul-sindic, pentru motive de nelegalitate, în termen de 3 zile de la data publicării acesteia în Buletinul procedurilor de insolvență. Judecătorul va soluționa, de urgență și deodată, toate contestațiile, printr-o încheiere prin care va numi administratorul judiciar/lichidatorul desemnat sau, după caz, va solicita adunării creditorilor/creditorului desemnarea unui alt administrator judiciar/lichidator.

[1] Dobândirea calității de practician în insolvență se face în condițiile O.U.G. nr. 86/2006 privind organizarea activității practicienilor în insolvență, republicată (M. Of. nr. 724 din 13 octombrie 2011).